

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเปลี่ยนแปลง การใช้กระบวนการวิธีการ คุณลักษณะส่วนตัว ที่บุคคลในฐานะผู้นำองค์การใช้ในการจูงใจ มีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้ร่วมมือทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การและพัฒนาการทำงานไปสู่ระดับที่ดีขึ้น(มานิต บุญประเสริฐ และคณะ,2554:5) จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกองค์กรรวมถึงองค์กรในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารงานและนำพาทุกองค์กรให้เดินหน้าสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดโดยเฉพาะในองค์กรสื่อที่ปัจจุบันมีการแข่งขันสูง ดังนั้นผู้นำในองค์กรจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทั้งในด้านการบริหารองค์กร, ความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน,การบริหารงบประมาณและการวางแผนการทำงานเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานบริหารงานในองค์กรสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ประสบความสำเร็จ

โดยที่บทบาทหน้าที่ของผู้นำในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในฐานะผู้บริหารหน่วยงานประชาสัมพันธ์ส่วนกลาง ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์ มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ดูแล การปฏิบัติงาน ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพื้นที่รับผิดชอบและประสานการดำเนินงานด้านนโยบายและแผนงาน ระหว่างหน่วยงานของกรมประชาสัมพันธ์ ในราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนภูมิภาคและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บริหารองค์กรสื่อสารมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาลสู่ประชาชน และสะท้อนความคิดเห็นจากประชาชนสู่รัฐบาลเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ในยุทธศาสตร์สำคัญของชาติและรัฐบาล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จะต้องให้ความสำคัญต่อรูปแบบในการสร้างผู้นำองค์การให้สอดคล้องกับโลกของการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงในขณะเดียวกันผู้นำองค์การต้องสามารถทำงานตอบสนองความต้องการของรัฐบาลและความต้องการของประชาชนไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นคุณลักษณะของภาวะผู้นำองค์กรสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จะต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะผลักดันให้องค์กรเดินหน้าด้วยการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งและมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันในโลกของสื่อยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลง

ตลอดเวลานอกจากนี้ผู้นำองค์กรสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ในโลกยุคใหม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพสื่อสารมวลชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงพร้อมรับมือกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

จากเหตุผลและความสำคัญของผู้นำที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในองค์กรสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 โดยเลือกใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบManagerial Grid ของ Blake and Mouton และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง(Transformation leadership theory) ของ Burns และ Bass มาเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาโดยเชื่อมโยงทั้งสองทฤษฎีกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำ และมีการสอบถามภาวะผู้นำที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต้องการประกอบเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าภาวะผู้นำแบบใดเป็นภาวะผู้นำในองค์กรที่คนส่วนใหญ่ในสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ต้องการมากที่สุดเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในการแต่งตั้งผู้นำในอนาคตเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายขององค์กรในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ปัจจุบัน ตามทฤษฎี Managerial Grid ของ Blake and Mouton
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำระดับผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายขององค์กรในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ตามทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership Theory) โดย เบอร์น Burns และเบส Bass
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์จากข้าราชการระดับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในองค์กรสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ปัจจุบันกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์

1.3 สมมติฐานการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำตามทฤษฎี (Managerial Grid)
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership Theory)
3. ภาวะผู้นำตามทฤษฎี Managerial Grid มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำตามทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership Theory)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ได้ข้อสรุปงานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในองค์กรสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3
2. นำเสนอผลการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนามุคลากรให้มีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ก่อนก้าวสู่ตำแหน่ง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำ ตามทฤษฎีของ The Managerial Grid หมายถึง ความสามารถของบุคคลในฐานะผู้นำองค์กรที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นำพาองค์กรไปสู่ระดับที่ดีขึ้นโดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ มีความเชื่อมั่น มีนวัตกรรมทางความคิด มีทัศนคติที่ดี มีวิสัยทัศน์คิดเก่ง มองการณ์ไกล มีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และมีวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่ง

ภาวะผู้นำ ตามทฤษฎีผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership Theory) หมายถึงความสามารถของบุคคลในระดับผู้นำ ที่สามารถนำพาองค์กรก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก โดยการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นต้องการที่จะแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง ส่งเสริม จูงใจ พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 หมายถึงหน่วยงานราชการสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ 8 จังหวัดและมีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ของรัฐในส่วนภูมิภาค รับผิดชอบการวางแผน กำกับดูแลนโยบาย แผนงาน และให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ด้านการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานในสังกัด

หน่วยงานในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 หมายถึง ฝ่ายบริหารทั่วไป, ส่วนข่าวและรายการภูมิภาค, ส่วนแผนงานและพัฒนางานประชาสัมพันธ์, ส่วนเทคนิค, ศูนย์สารสนเทศ, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงราย, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดลำปาง, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดลำพูน, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดแพร่, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดน่าน, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดพะเยา, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดแม่ฮ่องสอน, สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอแม่สะเรียง และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอฝาง รวม 24 แห่ง

ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานในระดับกอง และสำนักของ
หน่วยงานในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายของหน่วยงานในสังกัด
สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3

หัวหน้าฝ่าย หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายต่าง ๆ มีอำนาจรองจากผู้อำนวยการ

ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ใน
สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved